

SEBEP SONUÇ KONU ANLATIMI

Neden-sonuç cümleleri, bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelerdir. Nasıl ve niçin sorusuna cevap verir. Genellikle “**için**, -**den**, -**diğinden**, **ile**” gibi ekler ve edatlar kullanılır.

Örnek

» **Hasta olduğu için** okula gelememiş.
Yukarıdaki cümlede yükleme “**neden** gelememiş?” sorusunu yönelttiğimizde “hasta olduğu için” cevabını alıyoruz. Yüklemin yapılış sebebi bildirildiği için bu cümle sebep-sonuç cümlesidir.

» **Okulların açılmasıyla** masraflar arttı.
» **Seni uyandırmayalım diye** radyoyu açmadık.
» **Yağmur yağınca** maç iptal oldu.
» **Malzeme yetersizliğinden** inşaat yarım kaldı.
⇒ Neden-sonuç ilişkisi bağımsız iki cümle ile de ifade edilebilir.

Örnek

» Çiçekleri gece sula; daha çabuk büyür.
Bu örneklerde birinci cümlede ifade edilen eylem, ikinci cümlede ifade edilen eylemin nedeni durumundadır. Buna “gerekçe” de denmektedir. Bu tür ifadelerde sebep cümlesi ile sonuç cümlesinin yerleri değiştirilebilir.

Birbirinden tamamen ayrı cümlelerde de sebep sonuç ilişkisi bulunabilir.

Her gece kalkıp çiçekleri suluyor. Bu çiçekler sulanmazsa bir hafta dayanmazlar.

Neden-Sonuç Cümleleri ile Amaç-Sonuç Cümleleri Arasındaki Fark

Amaç sonuç cümlelerinde amaç ve sonuç arasına amacıyla kelimesi getirildiğinde cümlenin anlamı bozulmazsa amaç cümlesidir. A amacıyla kelimesi getirildiğinde uygun olmuyorsa sebep cümlesidir.

Hasta olduğundan derse gelemeydi. (sebep)
Hasta olduğu **amaçıyla** derse gelemeydi. (uygun olmaz)

Ders çalışmak için arkadaşına gitti. (amaç)
Ders çalışmak **amaçıyla** arkadaşına gitti. (uygundur)

SEBEP SONUÇ ALIŞTIRMASI

Aşağıdaki cümlelerden sebep sonuç ilişkisi bulunanları belirleyiniz ve işaretleyiniz.

- [] Eve gittiğim için sizin yanınıza gelemedim.
- [] Kelebeği yakalamak için on dakikadır uğraşıyordum.
- [] Müzik dinlemek için yalnız kalmak isterim.
- [] Sesiz bir şekilde dinlerseniz size şiir okurum.
- [] Yaralandığı için oyundan çıkmak istedi.
- [] Derse yetişmek için erkenden evden çıktım.
- [] Yağmur yağınca her taraf sular altında kaldı.
- [] Aynı hatayı yapmayalım diye bizi uyarmıştı.
- [] Olayı tüm yönleriyle ele almadığı için sıkıntı çekti.
- [] Saçlarım çok uzamış yarın kestirmeyi düşünüyorum.
- [] Acemiliğinden birçok işi doğru dürüst yapamadı.
- [] Kapıyı kapatmak için kapıya doğru yöneldi.
- O kitabı henüz okumadım çünkü başka bir kitap okuyorum.
- [] Bu defa sözünde durmazsa bütün ilişkimizi keseceğiz.
- [] Sınavda başarılı olamadım diye çok üzüldü.
- [] Bir ay içinde ödemek üzere para alabilirsin.
- [] Ömer’le gezmek için hafta sonu İzmir’e gideceğim.
- [] Yarın Çanakkale şehitliğine gideceğim
- [] Duvarlar kirlendiği için boyatmayı düşünüyoruz.
- [] Allah’ın Salih bir kulu olduğundan namazlarını aksatmadan kılıyor.

SEBEP SONUÇ ETKİNLİĞİ

Aşağıdaki cümlelerden sebep sonuç olanlarının numarasını altlarına yazınız.

1. Hacca gidiyor kura bu sene çıktığı için.
2. Fenle ilgili bir deney yapmak için mercek arıyor.
3. Gelen arabalara otostop yapıyor yolda kaldığından.
4. Koşarken çok yorulunca sürühi dolusu su içti.
5. Kazıda çıkan kitabeleri okumak maksadıyla uzman bir kişi çağırdılar.

Sebeb sonuç ilişkisi bulunanlar:

Aşağıdaki yarım bırakılmış cümleleri sebep sonuç ilişkisi oluşturacak şekilde tamamlayınız.

*Ders zili erken çaldığından

.....

*Sabah çok erken uyanınca

.....

*..... için arkadaşlarını göremedi.

*.....dan tünel çıkışında mahsur kaldık.

*Toplantı geç saatte yapıldığı için

.....

*Sonbahar geldi diye

.....

*Yolun sonunda gözden kayboldu

.....

SEBEP SONUÇ TEST

1. Aşağıdakilerden hangisi sebep –sonuç cümlesidir?

- A)Deniz çocuğu olduğu için maviyi çok severdi.
- B)sınavdan iyi bir not almak için çalıştı.
- C)Sevinçle annesine koştu.
- D)Sabaha kadar ders çalışmalıyım.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ama" bağlacı, aralarında neden-sonuç ilişkisi olan iki cümleyi bağlamıştır?

- A) Yarın geleceğim diyorsun ama ben evde bulunamayacağım.
- B) Bu adam zengin ama çok da cimriydi.
- C) Ben bu işe karıştım ama pişman oldum.
- D) Yemek azdı ama diğerlerinden daha lezzetliydi.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi sebep-sonuç cümlesi değildir?

- A)Başarılı olduğum için sınavı kazandım.
- B)Bayram olduğu için sevinçliydik.
- C)Dedemi görmek için geldim.
- D)İş bulmak umuduyla buralara geldim.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “için” kelimesi neden – sonuç ilişkisi kurmaktadır?

- A) Üç gün için İstanbul’a gidecekmış.
- B) Sorun bugün (bilgi yelpazesi.net) için çözülmüştür.
- C) Saha çamur olduğu için maç ertelenmiş.
- D) Bu gezi için ayrılan para azdır.

I. Şairin kullandığı bir sözcüğün, bir dizenin bile ne anlama geldiğini anlamak için onunla ilgili yazılmış ne varsa okuyorum.

II. Uzun yıllar yurt dışında kalmam, romanlarımda gurbetçi insanlarımızın sıkça yer bulmasına yol açtı.

III. Sinemanın geniş kitlelere hitap edebilmesi, onun herkese inebilen anlatım gücü ve çok yönlü bir sanat olmasından ileri gelir.

IV. Tiyatro, izleyicilerle yüz yüze iletişimi zorunlu kılan bir sanat olmasından dolayı bin yıllara direnmiş bir sanattır.

5. Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilgisi yoktur?

- A-I B-II
- C-III D-IV